

Radikal nordisk politik 2010

De nordiske lande er små demokratiske og åbensindede stater i en global verden i hastig udvikling.

Historien binder os sammen, men det gør også de ensartede udfordringer, som globaliseringen stiller os overfor, og det internationale ansvar, vi gerne påtager os.

Norden har en tradition som demokratisk udvikler og formidler/katalysator i internationale forhandlinger, og vi er blandt de lande i verden, som giver mest pr. indbygger til udvikling af den tredje verden. Vi er også fælles om en folkeoplysningstraditionen og det system, der er bygget op om den med højskoler, efterskoler, aftenskoler og det frivillige foreningsliv, og vi er velfungerende velfærdsstater.

Danmark er med i både EU og det nordiske samarbejde. I Det Radikale Venstres principprogram hedder det, at 'EU er et afgørende redskab i bestræbelserne for at skabe et udelt og fredeligt Europa' og 'Det nordiske fællesskab har sin naturlige plads som udgangspunkt for fælles initiativer, og er et godt eksempel på regionalt samarbejde, der øger mulighederne for at præge verden.'

Der er oplagte krydsfelter mellem de to områder. Og der er oplagte samarbejdsområder, også fordi EU arbejder med regionalt samarbejde. Østersø-strategien er EU's første regionale strategi.

Holdninger og værdier

Vi kan noget i Norden, som er meget værd. Vi har stærke idealer om ligeværd og sociale systemer, der ikke drives af ulighedens motor. Vi har gode velfærdsmodeller og uddannelsessystemer. Vi har kort afstand til magthavere og åbne politiske beslutningsprocesser. Det er igen blevet slået fast i debatoplægget 'Norden som global vinderregion – På sporet af den nordiske konkurrencemodell', som blev udgivet i 2005 af Nordisk Ministerråd.

Norden er set i et globalt perspektiv langt fremme socialt, kulturelt og økonomisk. De værdier, der har båret Norden derhen, er i vid udstrækning sammenfaldende med de radikale grundværdier: tillid, frihed under ansvar, frihedsrettigheder, åbenhed, tolerance og solidaritet.

Det nordiske samarbejde er bygget op som et folkeligt projekt, og den folkelige opbakning er stadig dets legitimering. Samarbejdet er et frivilligt samarbejde, hvor det, der vedtages i Nordisk Råd, efterfølgende skal bringes til politisk handling i de hjemlige parlamenter. Samarbejdet er ikke vendt mod andre og har aldrig været protektionistisk. Derimod er det nordiske samarbejde ligeværdigt – trods forskellene mellem de nordiske lande.

Radikale Venstre ønsker konkret samarbejde indenfor områderne udenrigs- og sikkerhedspolitik, sundhed, uddannelse, forskning, kultur og fjernelse af grænsehindringer.

Udenrigs- og sikkerhedspolitik

Målet med det nordiske samarbejde på udenrigs- og sikkerhedspolitikken er at bidrage til sikkerheden både i det nordiske område og i andre dele af verden.

RADIKALE VENSTRE

Øget nordisk samarbejde på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område er foreslået i Stoltenberg-rapporten, som i 2009 har været drøftet af de nordiske udenrigsministre.

Radikale Venstre støtter følgende forslag, som de nordiske udenrigsministre er blevet enige om

- øget samarbejde mellem udenrigstjenesterne
- samarbejde om luftovervågning af Islands luftrum
- etablering af en nordisk katastrofeenhed med henblik på større katastrofer og ulykker i Norden og andre lande
- Nordisk platform for samarbejde inden for FN's rammer om militære og civile områder
- fælles nordisk overvågningssamarbejde i Østersøen, Nordsøen og Skagerak
- fælles nordisk søredningstjeneste i Nordatlanten

Radikale Venstre ønsker også følgende forslag fra Stoltenberg-rapporten gennemført

- undersøgelse af muligheden for et satellitsystem for overvågning og kommunikation
- en efterforskningsenhed for krigsforbrydelser begået af personer, som opholder sig i de nordiske lande.
- Nordisk samarbejde om arktiske spørgsmål inden for miljø, klima, sikkerhed og redning. Alle nordiske lande er medlemmer af Arktisk Råd sammen med USA, Canada og Rusland, og et nordisk samarbejde kan indgå som en naturlig del af et større internationalt samarbejde.

Selv om det arktiske område ikke er direkte grænsende til EU-lande, så arbejdes der på en EU-strategi for det Arktiske område. Dette arbejde bør ikke blive en hindring for et samarbejde mellem de parter, som rent faktisk er arktiske.

Desuden ønsker Radikale Venstre at fortsætte samarbejdet mellem de nordiske lande om

- styrkelse af den internationale straffedomstol
- afskaffelsen af tortur
- fremme af overholdelse af menneskerettighederne
- udviklingspolitikken

Sundhed

Målet med det nordiske samarbejde på sundhedsområdet er den bedst mulige brug af ressourcerne på området. På dette område kan samarbejdet på grund af de indbyrdes forståelige sprog gøres særligt tæt mellem de skandinaviske lande.

Radikale Venstre foreslår at

- de nordiske lande skal gå sammen om at købe medicin i fælles udbud for derved at spare sundhedsvæsenet for store beløb
- der indføres frit sygehusvalg i Skandinavien for kræftpatienter
- de skandinaviske lande skal indgå en fælles bindende aftale, som sikrer, at der samlet uddannes nok læger i de tre lande, og at alle tre lande bidrager nok til uddannelsen af læger

RADIKALE VENSTRE

- lægerne får bedre mulighed for at tage dele af deres speciallægeuddannelse i de øvrige skandinaviske lande
- specialeplanlægningen skal ske langt mere skandinavisk. Kræftbehandlingen er f.eks. et område, der med stor fordel kan organiseres i skandinavisk regi med hensyn til kapacitet, uddannelser og viden
- behandlingen af sjældne sygdomme bør organiseres på skandinavisk plan og på længere sigt europæisk – i erkendelse af at det kræver et større befolkningsunderlag, hvis disse patienter skal tilbydes behandling af høj kvalitet
- øget videndeling, samarbejde og arbejdsdeling i relation til sundhedsteknologi. I Norge er man eksempelvis langt fremme indenfor telemedicin

Uddannelse og forskning

Målet med det nordiske samarbejde på områderne uddannelse og forskning er at styrke kendskabet til de øvrige nordiske lande og drage fordel af det sproglige fællesskab, hvor dette findes.

Radikale Venstre foreslår at

- undervisning i forståelse af norsk og svensk sprog skal være obligatorisk i folkeskolen
- kendskabet til nordiske sprog indgår som et aspekt i danskundervisningen for voksne indvandrere
- uddannelsessøgende kan modtage SU og transportstøtte, når de vil følge semestre i andre nordiske lande og at taxameteret følger dem ved studier, lærepladser og anden uddannelse i andre nordiske lande
- der gives mulighed for tolkebistand ved studier i Finland
- der sikres overblik over uddannelsesmuligheder i Norden og EU
- der samarbejdes om uddannelser i små håndværksfag
- der fortsat anvendes midler til koordinering af forskning mellem de nordiske lande
- der afsættes midler til forskning vedrørende det arktiske rum

Kultur

Målet med det nordiske samarbejde på områderne kultur, uddannelse og forskning er at styrke kendskabet til de øvrige nordiske lande og drage fordel af det sproglige fællesskab, hvor dette findes.

Radikale Venstre foreslår at

- de faglige netværk mellem de nordiske landes kulturelle institutioner og foreninger styrkes, og at deres rolle i forbindelse med anvendelse af det fælles nordiske budget udvides
- Danmark påtager sig et særligt ansvar for at inddrage de nordatlantiske områders sprog og kultur i det nordiske kultursamarbejde
- der gøres en indsats i forhold til at flere borgere får glæde af de kulturelle initiativer, som støttes indenfor det nordiske samarbejde

RADIKALE VENSTRE

Fjernelse af grænsehindringer

Målet med at fjerne grænsehindringer er at sikre, at flere nordboere ser og udnytter perspektiverne i at studere, feriere, arbejde eller bo i et andet nordisk land.

Radikale Venstre foreslår at

- arbejdsløshedsforsikring, revalidering og praktikmuligheder skal indrettes, så de ikke udgør barrierer
- det skal være muligt at have arbejde i flere lande
- mulighederne for erstatning ved langtidssygdom og barsel må ikke være ringere for grænsependlere end for andre
- regler for eksamensgyldighed og kompetencevurdering skal harmoniseres
- der ses nærmere på levnedsmiddelområdet, hvor der er problemer på grund af forskellige regler for mærkning og pant
- barrierer i form af højere priser på postforsendelser, telefonsamtaler og bankgebyrer mindskes
- at takstordninger for den kollektive trafik indrettes, så der tages hensyn også til grænsependlere

Institutioner

Målet med institutionelle tiltag er at sikre den fortsatte folkelige forankring af det nordiske samarbejde og at arbejde for nordisk indflydelse på andet internationalt samarbejde.

Radikale Venstre foreslår at

- ngo'ere som eksempelvis Foreningerne Norden sikres en mere central rolle i samarbejdet
- andet end projekter skal kunne støttes. Vedvarende initiativer skal kunne oppebære støtte lige så længe de basale værdier fremmes
- folkeoplysningens rolle, som den er kommet til udtryk i det nordiske igennem 150 år, udbredes til EU
- Nordisk Råds rolle som repræsentant for det nordiske regionale, parlamentariske samarbejde i EU fremmes
- se på etablering af faste kontaktnetværk mellem Nordisk Råds partigrupper og udvalg og de tilsvarende i EU
- oprette udvalg, der har til opgave at koordinere med EU-dagsordenen i Nordisk Råd, så samarbejde sikres og overlap undgås
- øge mængden af informationsmateriale på engelsk, uden at slække på kravene om kommunikation på de nordiske sprog, så interessen for Nordisk Råd kan vokse med tilgængeligheden på EU-niveau
- åbne et Nordisk Råds kontor i Bruxelles – svarende til medlemslandenes parlamenters repræsentationer